

LOT-C

Landelijk Operationeel Team Corona

Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19"

Eindverantwoording

1 januari 2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Inleiding	2
De samenstelling van het projectteam	2
De samenstelling van het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19"	2
Vertegenwoordigers vanuit de beleidsdepartementen	2
Landelijke Regietafel	3
De taken van het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19"	3
1. Het verzamelen, analyseren, duiden en delen van informatie om sectoren met een hoog risico op besmetting met het coronavirus te identificeren	3
2. Het coördineren van preventieve acties om potentiële brandhaarden in risicosectoren te voorkomen	4
3. Het voorbereiden van een gecoördineerde inzet op het regionale niveau, om snel te kunnen optreden bij een uitbraak in een bedrijf of een sector	5
4. Het onderhouden van contacten met buitenlandse autoriteiten, in het bijzonder de Duitse regionale overheden	8
De resultaten van het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19"	8
Communicatie	9
Producten	10
Overige contacten vanuit de inhoud die geen betrekking hebben op een activering	10
Bijlage 1 Ervaringen in de samenwerking op gezamenlijk toezicht binnen het thema "Arbeidsmigranten en COVID-19"	12
Bijlage 2 Inzicht in aantallen en huisvesting arbeidsmigranten, 2019	16
Bijlage 3 Communicatie	29

Inleiding

Begin juni 2020 zijn de eerste aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten onder leiding van Emile Roemer via minister Koolmees aangeboden aan de Tweede Kamer. Eén ervan betrof de aanbeveling om een Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19" op te richten en in stand te houden. De opdracht is aan het LOT-C gegeven en het LOT-C heeft vervolgens vanaf 1 augustus 2020 het samenwerkingsplatform vormgegeven. Als doelstelling geldt het bijdragen aan het voorkómen van verspreiding van het COVID-19 virus onder arbeidsmigranten. Regionale en Rijk toezichthouders treden op als één overheid, met respect voor elkaars verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19" had in eerste instantie een opdracht tot 31 augustus. Deze is door de betrokken departementen verlengd tot 31 december 2021. In deze rapportage wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van de werkzaamheden in relatie tot de vier taken van de opdracht.

De samenstelling van het projectteam

Het projectteam Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19" bestond uit:

- > Een landelijk projectleider;
- > een secretaris;
- > (een) projectmedewerker(s).

De samenstelling van het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19"

Het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19" bestond uit een afgevaardigde vanuit:

- > de veiligheidsregio's, namens RCDV,
- > het RIVM,
- > de Inspectie SZW,
- > de NVWA,
- > GGD GHOR Nederland,
- > landelijk projectleider vanuit het projectteam.

Op verzoek van het Ministerie van SZW heeft er in augustus 2021 een evaluatie plaatsgevonden onder de leden van het Samenwerkingsplatform. Deze ervaringen zijn gebundeld en opgenomen als bijlage 1.

Vertegenwoordigers vanuit de beleidsdepartementen

De betrokken beleidsdepartementen waren:

- > SZW,
- > LNV,
- > VWS,
- > JenV.

Daarnaast was er een contactpersoon voor het projectteam vanuit het programmadirectoraat-generaal Samenleving en COVID-19 (DGSC-19).

Landelijke Regietafel

De voorzitter van de Landelijke Regietafel was afkomstig uit het programma directoraat-generaal Samenleving en COVID-19 (DGSC-19). Leden waren afkomstig vanuit de veiligheidsregio (een directeur en een voorzitter), Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Inspectie SZW, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, NVWA, Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport, GGD GHOR Nederland, Ministerie van Veiligheid en Justitie en het RIVM.

De opdracht voor de Landelijke Regietafel luidde: Zorgen dat belemmeringen weggenomen worden voor het Samenwerkingsplatform van toezichthouders, VR, GGD en RIVM, zodat zij tot een effectieve aanpak van besmettingshaarden in risicosectoren COVID-19 en arbeidsmigranten met alle relevante actoren kunnen komen.

De Landelijke Regietafel is gedurende de looptijd van de opdracht 5 keer (online) bij elkaar geweest. Het Samenwerkingsplatform heeft in alle overleggen stil gestaan bij de vraag of er punten gedeeld zouden moeten worden met de Landelijke Regietafel en dit heeft geleid tot:

- > 26 oktober 2020: rapporteren van de feitelijke voortgang, delen van overzicht activeringen en delen van ervaringen tot nu toe;
- > 18 december 2020: verkorte weergave van activiteiten en activeringen Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19";
- > 26 februari 2021: Bespreken Inhoudelijke verantwoording SP AMC LOT-C Q4, delen zorgen rondom controle thuisquarantaine besmette arbeidsmigranten, inrichting evaluatie Samenwerkingsplatform.
- > 30 april 2021: Bespreken Inhoudelijke verantwoording SP AMC LOT-C t/m Q1 2021, en de samenwerking tussen GGD en Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19", presenteren rapportage "Inzicht in aantallen en huisvesting arbeidsmigranten, 2019".
- > 25 juni 2021: bespreken mogelijke verlenging van het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19", notitie "Actualiteit uit de praktijk" en zorgen over het ontbreken van de GGD GHOR Nederland in het Samenwerkingsplatform.

De taken van het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19"

De concrete taken van het Samenwerkingsplatform Arbeidsmigranten en COVID-19 zijn hieronder beschreven, met daarbij de bereikte resultaten.

1. Het verzamelen, analyseren, duiden en delen van informatie om sectoren met een hoog risico op besmetting met het coronavirus te identificeren

Ten behoeve van het uitvoeren van deze taak is er een jaarkalender ontwikkeld met daarin de werkzaamheden waar over het algemeen arbeidsmigranten ingezet worden. Vaak is dit seizoenswerk, de werkzaamheden zijn daarom per maand weergegeven.

Daarnaast is er contact gezocht met het CBS. Zij hebben eind maart 2021 tabellen opgeleverd met relevante overzichten. Deze overzichten zijn verwerkt tot inzichtelijke factsheets en zijn in april met belanghebbenden gedeeld. Zij zijn ook bijgevoegd als bijlage 2. De overzichten hebben betrekking op:

- > Personen in RNI werkzaam als werknemer in Nederland in 2019 uitgesplitst naar nationaliteit;
- > Werknemers met een niet-Nederlandse EU/EFTA-nationaliteit die minder dan een jaar zijn ingeschreven in Nederland. Deze populatie wordt uitgesplitst naar nationaliteit en aantal adressen waar meerdere personen met de genoemde kenmerken staan ingeschreven;
- > Werknemers met een niet-Nederlandse EU/EFTA nationaliteit die minder dan een jaar zijn ingeschreven in Nederland. Deze populatie wordt uitgesplitst naar gemeente en aantal adressen waar meerdere personen met de genoemde kenmerken ingeschreven staan.

2. Het coördineren van preventieve acties om potentiële brandhaarden in risicosectoren te voorkomen

Vaccineren van arbeidsmigranten

Vanaf januari 2021 heeft het Samenwerkingsplatform activiteiten verricht die gericht zijn op het waar mogelijk meedenken en ondersteunen van het vaccineren van arbeidsmigranten. Het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19" is van mening dat zij, indien daar om gevraagd wordt, ook een taak heeft op het gebied van het delen van beschikbare kennis en netwerken gericht op vaccinatie van arbeidsmigranten. Het past binnen de taak "Het coördineren van preventieve acties om potentiële brandhaarden in risicosectoren te voorkomen. Het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19" heeft onderstaande activiteiten hierop uitgevoerd:

- > Januari: Opstellen in samenspraak met VWS/SZW en delen Q&A met contactpersonen over vaccineren arbeidsmigranten.
- > April: Delen Q&A vaccinatie arbeidsmigranten met contactpersonen veiligheidsregio's
- > April: Afstemmen / stroomlijnen contactaanvragen vanuit branchevereniging / veiligheidsregio omtrent vaccinatie van arbeidsmigranten richting Ministerie SZW
- > Juni: Q&A vaccinatie arbeidsmigranten actualiseren, met name info voor werkgevers die een rol willen pakken bij het vaccinatieproces.
- > Juni: Aanwezig geweest als projectteam bij een landelijk overleg van de 25 GGD-en over het thema vaccinatie van arbeidsmigranten.
- > Augustus: Betrokken beleidsdepartementen bevragen op wie bevoegdheid heeft om handhavend op te treden in situaties waarbij sprake lijkt van drang of dwang rondom het vaccineren van arbeidsmigranten door de uit- of inlener.
- > Oktober: ondersteunen overleg tussen GGD GHOR Nederland en ministerie van VWS omtrent mogelijkheden voor het beschikbaar maken van de CoronaCheck app voor arbeidsmigranten.

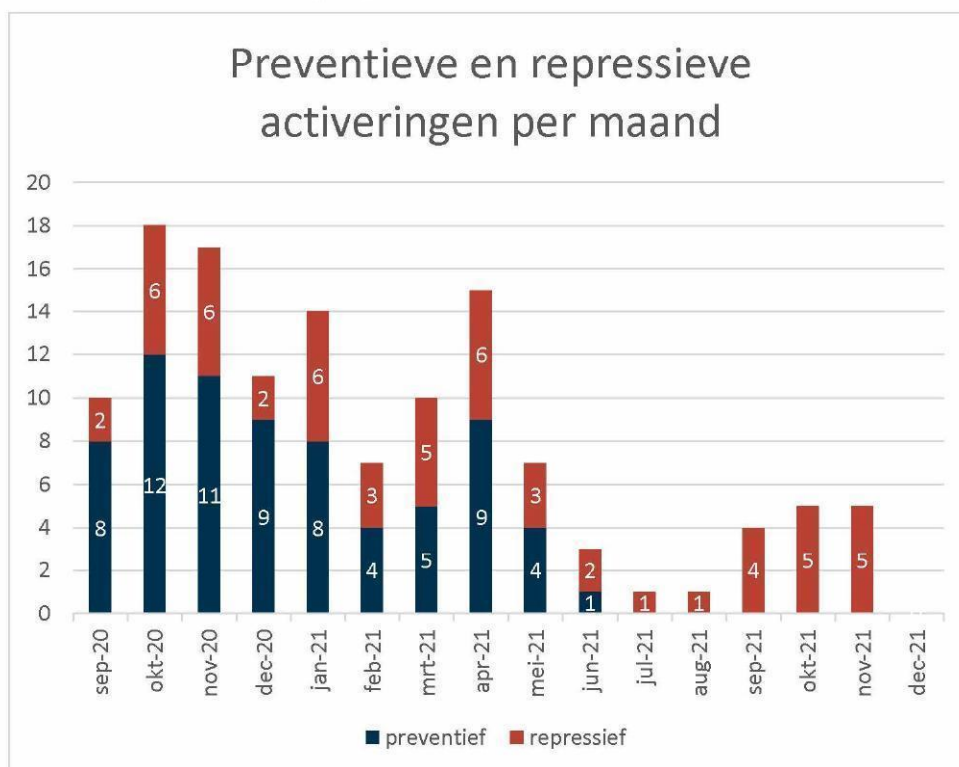
De voortgang en bereikte resultaten van de taken 2 (niet zijnde vaccinatie-ondersteuning) en 3 worden gezamenlijk bij taak 3 beschreven.

3. Het voorbereiden van een gecoördineerde inzet op het regionale niveau, om snel te kunnen optreden bij een uitbraak in een bedrijf of een sector

Naar aanleiding van een signaal van (cluster)besmettingen onder arbeidsmigranten of zorgen om mogelijke besmettingen was het mogelijk het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19" te activeren. Voor de **beeldvorming** kan het nodig zijn dat het Samenwerkingsplatform nadere informatie over de activering opvraagt bij de melder en andere partijen. Het projectteam deelt de informatie vervolgens met de samenwerkingspartners. Op basis van de verkregen informatie **beoordelen** alle partijen van het Samenwerkingsplatform de activering. Is er voldoende noodzaak, grond en juridische legitimering voor een inzet? Elke partij doet dit vanuit zijn eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden op de thema's werken, wonen en vervoer. In overleg **besluiten** de partners in het Samenwerkingsplatform of zij voldoende grond zien tot een inzet. Indien zij daartoe besluiten, wordt aan de betreffende veiligheidsregio:

- > gevraagd of er binnen één van de vier kolommen (brandweerzorg, geneeskundige zorg, politiezorg of bevolkingszorg) zwaarwegende argumenten zijn om deze preventieve inzet NIET uit te voeren;
- > gevraagd of één van de kolommen wil aansluiten vanuit een toezichhoudende rol (gemeente, politie of brandweer);
- > de overweging meegegeven om het lokale/regionale bestuur al dan niet te informeren over de preventieve inzet.

Vanaf de oprichting is het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19" 117 keer geactiveerd op basis van eigen constatering en meldingen van externe organisaties. In figuur 1 een overzicht van de activeringen per maand.

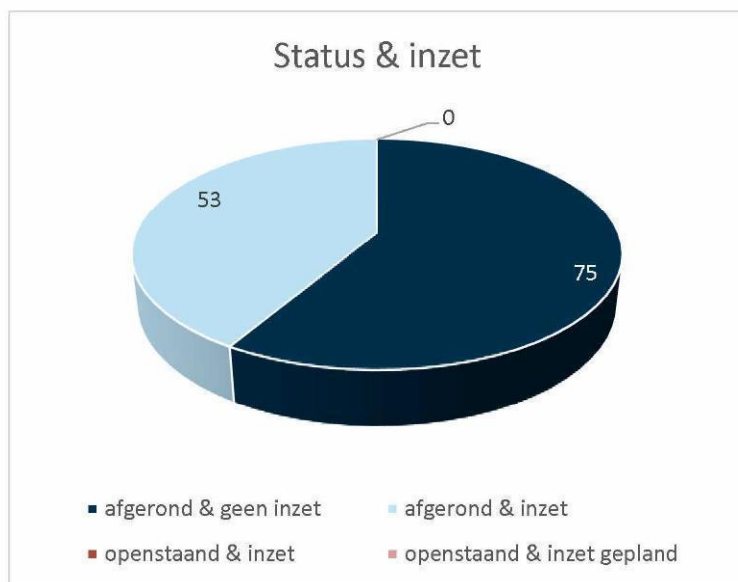

Een **preventieve activering** is een activering in een context van wonen, werken en/of vervoer van arbeidsmigranten zonder dat er sprake is van geconstateerde besmettingen.

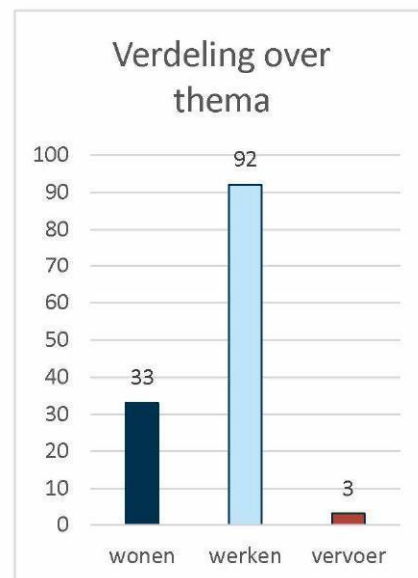
Een **repressieve activering** is een activering naar aanleiding van geconstateerde besmettingen.

Figuur 1 Preventieve en repressieve activeringen per maand

In figuur 2 is weergegeven hoe vaak op welke thema's is opgetreden. In figuur 3 is weergegeven hoe vaak de optredens tot integrale inzet hebben geleid. Deze inzetten leidden tot onder andere waarschuwingen aangaande de bedrijfsinrichting op de COVID-19 maatregelen tot aan sluiting van een bouwplaats waar tevens arbeidsmigranten woonden. Van elke activering wordt een verslaglegging gemaakt.

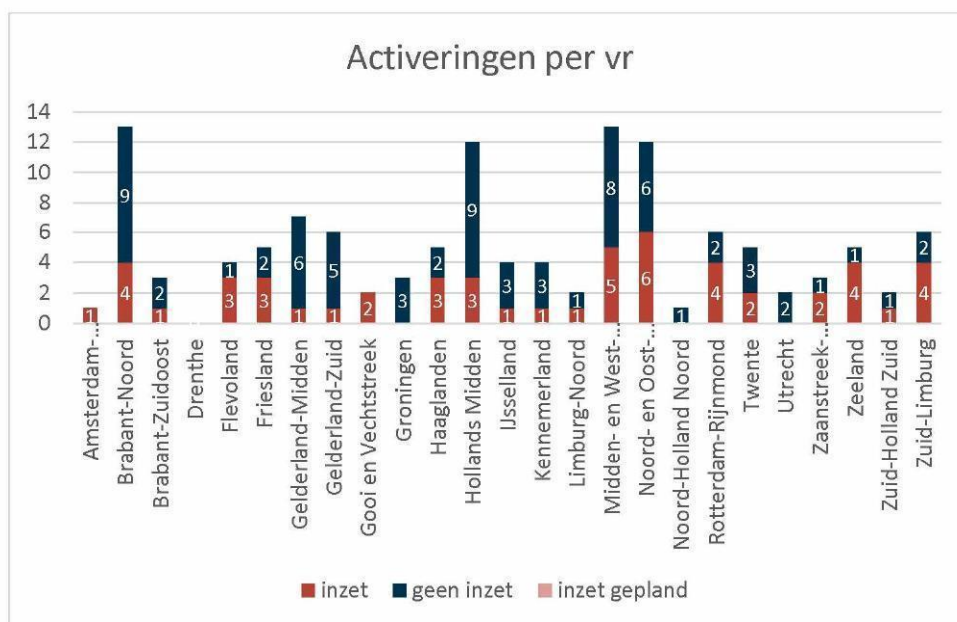

Figuur 3 Status & inzet

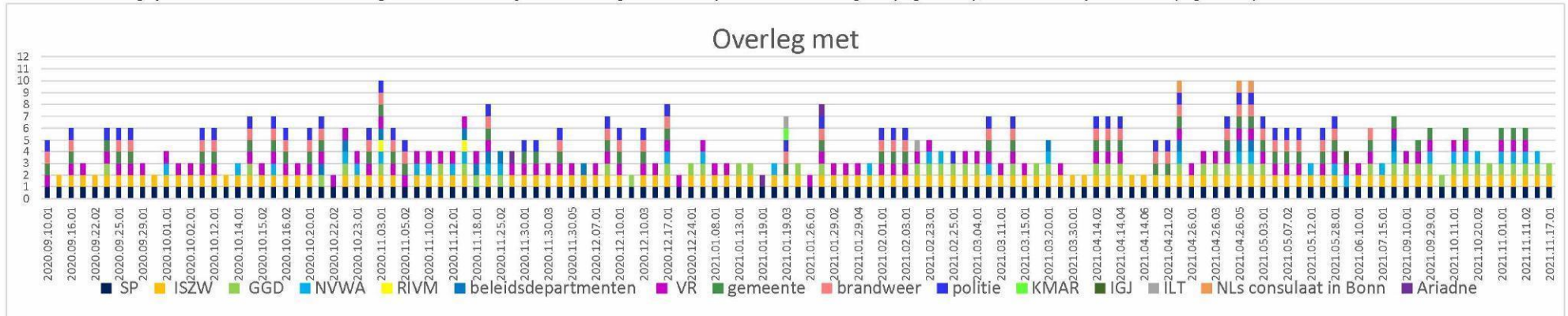
Figuur 2 Verdeling over thema

In figuur 4 is een overzicht opgenomen van de activeringen per veiligheidsregio.

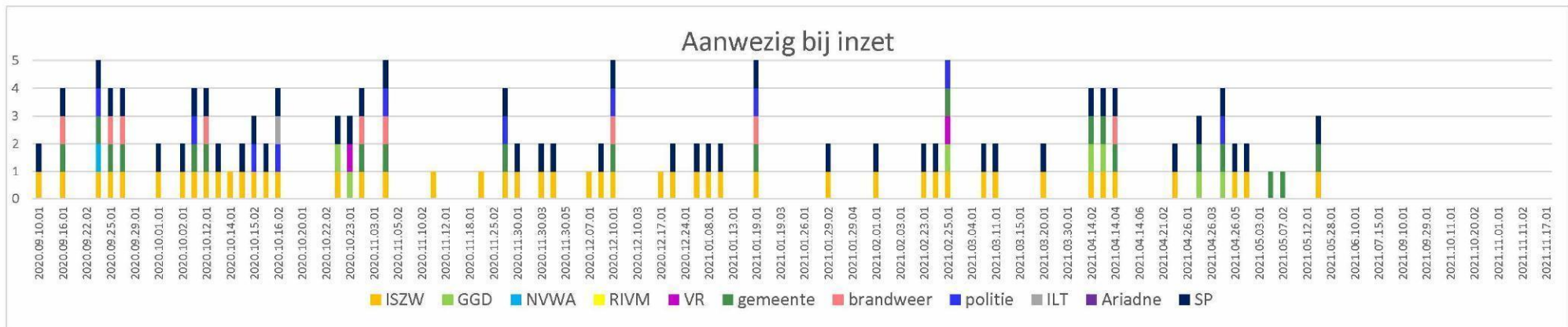

Figuur 4 Activeringen per veiligheidsregio

Een inzet kan als een concreet resultaat worden beschouwd. Maar ook de samenwerking tussen de verschillende partners wordt gezien als resultaat van het Samenwerkingsplatform. Samenwerking kan inzichtelijk worden gemaakt op alle activeringen (figuur 5), maar ook per inzet (figuur 6).

Figuur 5 Overleg met samenwerkingspartners per activering

Figuur 6 Aanwezige samenwerkingspartners bij een inzet

In de maand april is er enorm veel overleg en inzet gepleegd met betrekking tot enkele activeringen in de vleessector. Hierbij is bijzonder prettig en intensief samengewerkt met ISZW, NVWA, GGD en de gemeente en de veiligheidsregio.

4. Het onderhouden van contacten met buitenlandse autoriteiten, in het bijzonder de Duitse regionale overheden

Voor de uitvoering van deze taak zijn alle veiligheidsregio's die aan Duitsland en/of België grenzen via hun contactpersonen "Arbeidsmigranten en COVID-19" telefonisch benaderd over het hebben van geen of wel samenwerking op het thema "Arbeidsmigranten en COVID-19" om zo beeld te krijgen bij de overall grensoverschrijdende samenwerking op het thema. De resultaten hiervan zijn vastgelegd en hebben er onder andere toe geleid dat indien nodig snel geschakeld kan worden met de juiste contactpersonen. In enkele activeringen is sprake geweest van grensoverschrijdende samenwerking. Hierbij is dan telkens dankbaar gebruik gemaakt van de beschikbare informatie.

Daarnaast zijn er contacten gelegd met het Nederlandse consulaat in Duitsland (Düsseldorf). Er is informatie uitgewisseld over het Samenwerkingsplatform en ook dit contact bleek waardevol. Meerdere keren is informatie op casusniveau gedeeld, dit ter voorkoming van verspreiding van het COVID-19 virus onder arbeidsmigranten.

De resultaten van het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19"

De doelstelling van alle activiteiten ondernomen door alle betrokkenen gedurende deze 17 maanden van de looptijd van het project werden bepaald door slechts één beoogd resultaat: het voorkomen dan wel beperken van besmettingen onder arbeidsmigranten.

En alhoewel het in absolute zin niet uit te drukken is of, en zo ja in hoeverre dit resultaat is behaald, tóch zijn er concreet effecten te benoemen die de beweging richting het resultaat weergeven.

Ten eerste is de informatiepositie van alle betrokkenen bij het samenwerkingsplatform, maar ook daarbuiten, sterk verbeterd. Soms heel abstract over het thema arbeidsmigranten (door het CBS-rapport), soms heel concreet over een woonsituatie of over een vervoersomstandigheid. Elke overheidsinstantie heeft een puzzelstukje van de benodigde informatie én de oplossing in handen en dat samenbrengen veroorzaakt energie en gezamenlijkheid. Het heeft in een specifieke casus bijvoorbeeld voorkomen dat een ondernemer niet in staat was de ISZW en de NVWA op het gebied van de gewenste te treffen maatregelen op de werkvloer tegen elkaar uit te spelen.

Er zijn integrale inspecties uitgevoerd die resulteerden in het afgeven van een waarschuwing op de inrichting van de onderneming ten behoeve van het kunnen naleven van de maatregelen door de ISZW. Bij her inspectie bleek vaak dat de waarschuwing had geleid tot een adequate aanpassing waardoor naleving van de maatregelen verbeterd was.

Tijdens een gezamenlijke controle van het Samenwerkingsplatform werd een situatie aangetroffen waar arbeidsmigranten onder erbarmelijke omstandigheden woonden op de bouwplaats waar ze ook werkzaam waren. Naar aanleiding van deze controle is door het lokaal bestuur van de gemeente Lelystad de betreffend bouwplaats gesloten.

Nadat het samenwerkingsplatform een gezamenlijke controle had uitgevoerd, zijn door de brandweer vanuit de Veiligheidsregio Zeeland waarschuwingen afgegeven op brandveiligheid en de bouwrichting van een woonvoorziening voor arbeidsmigranten aldaar in de tuinbouw.

Op signalen van de NVWA zijn er door de GGD NOG gesprekken gevoerd met een ondernemer in de gemeente Apeldoorn waar veel besmettingen voor kwamen en waar de bedrijfsinrichting niet

voldeed om de maatregelen adequaat te kunnen naleven. Door de goede onderlinge communicatie en afstemming kon er snel een schrijven uit naar de ondernemer waarin elke betrokken partij aangaf welke wijzigingen in het gevoerde beleid zij wensten te zien, op welke wijze dat doorgevoerd zou moeten worden en binnen welke termijn. Deze gezamenlijkheid heeft bij de ondernemer de urgentie duidelijk gemaakt en bij her-inspectie bleek dat alle voorgestelde wijzigingen waren doorgevoerd.

Nadat het samenwerkingsplatform een gezamenlijke controle had uitgevoerd, zijn door de brandweer vanuit de Veiligheidsregio Zeeland op het terrein van een tuinbouwbedrijf 3 van de 11 caravans gesloten in verband met brandonveiligheid.

Communicatie

Binnen het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19" treden regionale en Rijk toezichthouders op als één overheid, met respect voor elkaars verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Communicatie speelt hierbij een grote rol. Het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19" heeft op het gebied van communicatie veel activiteiten verricht. De gehele lijst van activiteiten is opgenomen als bijlage 3.

Op het gebied Communicatie zijn de volgende activiteiten verricht:

- > Inrichten SharePoint omgeving voor 25 contactpersonen van de VR-en en een SharePoint voor de leden van het Samenwerkingsplatform en achtervang.
- > Functioneren als secretaris van de Landelijke Regietafel door de landelijk projectleider Samenwerkingsplatform.
- > Opstarten uitwisseling met het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten.
- > Informeren beleidsdepartementen en OL LOT-C over voortgang door agenda en notulen van tweewekelijks overleg te delen.
- > Delen van informatie over Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19" op LinkedIn.
- > Beschrijven definities asielzoeker, vluchteling, arbeidsmigrant en migrant.
- > Ontwikkelen presentatie over het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19".
- > Aansluiten landelijk projectleider bij Bestuurlijke Taskforce Duits-Nederlandse samenwerking COVID-19 om de werkwijze van het Samenwerkingsplatform toe te lichten.
- > Beschrijven werkwijze Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19".
- > Organiseren van twee benen-op-tafel overleggen met de branches binnen de groep van respectievelijk de inleners (werkgevers) en de uitleners (uitzendorganisaties).
- > Opstellen in samenspraak met VWS/SZW en delen Q&A met contactpersonen Veiligheidsregio's over vaccineren arbeidsmigranten.
- > Maandelijks mailingservice aan contactpersonen van alle veiligheidsregio's.
- > Mede redactie notitie Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over arbeidsmigranten en COVID-19.
- > Agenderen rapportage "Inzicht in aantallen en huisvesting arbeidsmigranten, 2019" op de agenda van RCDV en de Landelijke Regietafel, en deze ook delen met alle DPG'en.
- > De rapportage "Inzicht in aantallen en huisvesting arbeidsmigranten, 2019" is voor elke veiligheidsregio afzonderlijk aangevuld met informatie die betrekking heeft op aantallen arbeidsmigranten en aantallen adressen per veiligheidsregio en de gemeenten binnen die veiligheidsregio. Deze rapportage is naar alle contactpersonen verstuurd.

- > Informeren van de contactpersonen per veiligheidsregio over welke slachterijen in hun veiligheidsregio van de NVWA toestemming hebben tot ritueel slachten in verband met het offerfeest.

Producten

Alle werkzaamheden van het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19" hebben ook een aantal concrete producten opgeleverd:

- > Presentatie over ontstaan, samenstelling, doel, taken en contactgegevens van het Samenwerkingsplatform.
- > Brancheprotocollen m.b.t. de maatregelen COVID-19 van branches waarvan bekend is dat er arbeidsmigranten werkzaam zijn, zijn allemaal verzameld.
- > Grensoverschrijdende samenwerking in kaart gebracht voor wat betreft de contacten van de betreffende veiligheidsregio's met Duitsland en/of België en bijbehorende contactgegevens.
- > Procesverslagen van alle activeringen.
- > Q&A vaccineren arbeidsmigranten, meerdere geactualiseerde versies.
- > Schematische weergave samenwerkingen binnen een activering en inzet.
- > Preventieve en repressieve activeringen per sector in figuren weergegeven over de maanden heen.
- > Beschrijving van de werkwijze inclusief bevoegdheden samenwerkingspartners.
- > Tabellen vanuit CBS, die de basis vormen voor de te ontwikkelen factsheet.
- > Rapportage "Inzicht in aantallen en huisvesting arbeidsmigranten, 2019" per veiligheidsregio aangevuld met informatie specifiek voor de betreffende veiligheidsregio.
- > Handleiding meldingen doen over Uitzendbureaus bij de Inspectie SZW (opgesteld door ISZW-vertegenwoordiger)

Overige contacten vanuit de inhoud die geen betrekking hebben op een activering

- > Verbinding gelegd tussen ISZW en VR Limburg-Noord i.v.m. horen arbeidsmigranten in Goch die werkzaam zijn in NL.
- > Monitoren van een video-audit vanuit China binnen een Nederlands exportbedrijf.
- > Voor VR Noord- en Oost-Gelderland een verbinding gelegd met NVWA om beeld te krijgen bij slachterijen met <100 fte voor steekproefsgewijze bezoeken in het kader van COVID-19 en arbeidsmigranten.
- > Contact gelegd met KMAR Luchthaven Eindhoven om mogelijkheden te onderzoeken t.a.v. monitoring arbeidsmigranten bij binnenkomst in Nederland. Afspraak gemaakt dat eventuele opmerkelijkheden gedeeld zullen worden.
- > Contact gelegd met de generaal-consul van buitenlandse zaken in Düsseldorf.
- > Verbinding gelegd tussen LNV en LOCC op het thema Vogelgriep.
- > Benen-op-tafel overleg met vertegenwoordigers van brancheorganisaties inleners (te weten COV, STIGAS, LTO Nederland, GroentefruitHuis en Glastuinbouw Nederland).
- > Benen-op-tafel overleg met vertegenwoordigers van branchorganisaties uitleners (te weten, ABU, NBBU en VHA).
- > Meerdere keren informatie aangeleverd ten behoeve van de beantwoording van kamervragen.

- > Ondersteunen in contactuitwisseling op het gebied van wonen (Meerijstad)
- > Aanleveren overzichten aan beleidsdepartementen ten behoeve van de beantwoording van kamervragen
- > Rapportage op basis van CBS resultaten besproken in Landelijke Regietafel en ter aanvulling per veiligheidsregio in RCDV. Alle overzichten specifiek per veiligheidsregio ook gemaïld aan alle contactpersonen per vr. Dit heeft in een aantal veiligheidsregio's nog geleid tot het opvragen van deze informatie bij het Samenwerkingsplatform door andere personen dan de contactpersonen.
- > Evaluatie met betrokkenen van een grote vervoerscontrole om leerpunten te definiëren.
- > Ondersteunen bij een Kick-off op 10 juni vanuit VR LN en GGD LN die als doel had:
"Samenbrengen van belanghebbenden omtrent doelgroep Arbeidsmigranten in regio Limburg Noord en het leggen van verbindingen om deze doelgroep maximaal te kunnen bedienen met COVID-19 vraagstukken."

Bijlage 1 Ervaringen in de samenwerking op gezamenlijk toezicht binnen het thema “Arbeidsmigranten en COVID-19”

26-08-2021

Inleiding

Augustus 2020 kreeg het Landelijk Operationeel Team – Corona (LOT-C) het verzoek om een samenwerkingsplatform arbeidsmigranten in te richten en in stand te houden, op basis van een nadere definiëring van opdrachtverlening, inhoudelijk opgesteld vanuit het Programma-DG Covid-19 (DGSC-19) en gefinancierd door de departementen VWS, SZW, J&V en LNV.

Het doel van dit platform is om een integrale en gecoördineerde operationele aanpak te ontwikkelen om tijdig te kunnen interveniëren bij (potentiële) COVID-19 besmettingshaarden onder arbeidsmigranten, met het oog op de volksgezondheid.

Het LOT-C heeft hiervoor een projectleider, projectsecretaris en twee projectmedewerkers aangetrokken, die als projectteam allen op parttimebasis betrokken zijn bij het Samenwerkingsplatform Arbeidsmigranten en COVID-19 (SP AMC).

Deelnemers in het SP AMC zijn:

- een vertegenwoordiging vanuit een Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD);
- een vertegenwoordiging vanuit de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV);
- een vertegenwoordiger vanuit het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM);
- een vertegenwoordiger vanuit de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA);
- een vertegenwoordiger vanuit de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW);
- de projectleider SP AMC vanuit het LOT-C.

Op woensdag 19 augustus 2020 kwamen deze vertegenwoordigers voor de eerste keer bijeen. Aangevuld met vertegenwoordigers van de vier departementen was dit het startmoment om vanaf 1 september 2020 operationeel te gaan. Dit was tot op heden de enige fysieke bijeenkomst. Alle hierop volgende vergaderingen vonden digitaal plaats.

Ervaringen in de samenwerking, perspectief vertegenwoordiger GGD

Voor de GGD is het omgaan met vraagstukken rond arbeidsmigranten geen dagelijkse kost, waarbij moet worden opgemerkt dat we bij misstanden die consequenties hebben voor de gezondheid wel vaak betrokken worden, meestal via de gemeente. Die situatie veranderde dramatisch door Covid en de vele besmettingsclusters onder arbeidsmigranten, een complex probleem door het aantal betrokken organisaties en het aantal settings en door communicatievraagstukken. Doordat we op landelijk niveau zowel betrokken zijn geweest bij de formulering van gezamenlijk (actie-)beleid en bij het oplossen van tactische vraagstukken, konden we op regionaal niveau effectief acteren. We zijn in staat geweest om met alle 25 GGD'en de afspraak te maken dat clusters onder arbeidsmigranten altijd gemeld worden bij liaisons van het SP AMC. Niet in alle gevallen, maar wel vaker dan zonder

het SP AMC, hebben we (samen met de veiligheidsregio) vervolgens bij kunnen dragen aan effectieve oplossingen bij clusters in de regio. Dit heeft ook in de regio's geleid tot een effectiever netwerk met de verschillende betrokken organisaties.

Ervaringen in de samenwerking, perspectief vertegenwoordiger RCDV

Mijn ervaringen met het SP AMC zijn zeer positief. Door het instellen van het samenwerkingsplatform zijn we als veiligheidsregio's in staat geweest snel en adequaat op te treden bij misstanden die covid gerelateerd waren en waar arbeidsmigranten bij betrokken waren. Vanuit het mandaat van de voorzitter van de veiligheidsregio hebben we snel kunnen handelen bij uitbraken en besmettingen binnen de (vlees en Vis) verwerkende industrie en daarmee voorkomen dat het virus zich snel kon verspreiden. Daarnaast hebben we gemerkt dat in een situatie van crisis niet alleen snelheid telt maar ook het naar buiten treden als 1 overheid waardoor bedrijven veel directer werden aangesproken en aangespoord om doeltreffende maatregelen te nemen. Wat verder van belang is geweest is dat vooral bestuurders in de verschillende gemeenten en veiligheidsregio's goed aangehaakt waren en niet voor verrassingen kwamen te staan. Het heeft ons geleerd dat je ook als diensten en inspectie niet alleen stil moet staan bij je eigen taak en verantwoordelijkheden maar over de grens van je eigen jurisdictie heen moet kijken om in te kunnen grijpen. We komen er niet mee weg door te zeggen "dat is niet mijn taak of bevoegdheid" Als er overtredingen worden geconstateerd dan moet je handelen en dat hebben we in gezamenlijkheid gedaan. De lijnen waren en zijn kort, we kennen elkaars werkwijze en slagkracht veel beter en hebben die goed weten te bundelen. We kunnen nu veel meer in gezamenlijkheid dan we voor de crisis dachten.

Ervaringen in de samenwerking, perspectief vertegenwoordiger RIVM

Vanuit het Cib/RIVM is het belangrijk om afstemming te hebben met de uitvoeringsinstanties in het veld. Het samenwerkingsverband voorziet daarin. Bijvoorbeeld bij de uitbraken in slachterijen en de eventuele rol van arbeidsmigranten daarbij waren de korte lijnen, uitwisseling van informatie en het professioneel debat essentieel bij de aanpak van die uitbraken. Ook kwamen op die manier kennisvragen naar boven die door de verschillende organisaties opgepakt konden worden.

Doordat we binnen het samenwerkingsverband met de verschillende partijen gezamenlijk optrekken kan ieder vanuit zijn verantwoordelijkheid, kennis en expertise bijdragen aan de bestrijding van de COVID-19 uitbraken bij arbeidsmigranten, maar ook in een breder kader de knelpunten en misstanden in het hele dossier arbeidsmigranten inzichtelijk maken en trachten een gezamenlijk aanpak te formuleren, dan wel agenderen op bestuurlijk niveau. Essentieel in de samenwerking is het respect voor elkaars (wettelijke) mogelijkheden bij de aanpak van de problematiek. De deelnemers vanuit het samenwerkingsverband functioneerde als het ware als ambassadeurs binnen hun eigen organisatie teneinde de samenwerking te faciliteren.

Ervaringen met de projectorganisatie waren zonder meer positief. Men is faciliterend voor de deelnemende partijen, altijd bereikbaar en bereid mee te denken over oplossingen.

De verwachting is dat mede door vaccinatie de COVID-19 epidemie bedwongen/beheersbaar kan worden; de complexe problematiek rondom wonen, werken en gezondheid van arbeidsmigranten vergt een doorlopende goede samenwerking tussen de verschillende partners betrokken bij het samenwerkingsverband.

Ervaringen in de samenwerking, perspectief vertegenwoordiger NVWA

Vanuit de NVWA zijn de ervaringen erg positief. Het geeft invulling aan de behoefte om de signalen die van de werkvloer komen over niet-naleving van maatregelen op te kunnen pakken met de verschillende partners. Deze behoefte gaat vaak verder dan enkel de situatie waarbij arbeidsmigranten betrokken zijn en dat vraagt vanuit de NVWA een scherpe analyse of het signaal in het SP AMC op de goede plek is.

De samenwerking in het SP AMC is bijzonder fijn en geeft de gelegenheid om ieder vanuit diens eigen expertise naar de situatie te kijken en te zorgen voor een optimale samenwerking waarbij de situatie zo snel mogelijk in kaart wordt gebracht en de benodigde interventies of maatregelen worden ingezet. De acties bij corona uitbraken op slachthuizen zijn daarvan mooie voorbeelden. In gezamenlijkheid en ieder ook met diens eigen wettelijke bevoegdheden vullen we elkaar aan.

Voor de NVWA levert het daarnaast ook op dat er een samenwerking is ontstaan tussen ISZW en de NVWA waarbij wederzijds informatie wordt uitgewisseld over arbeidsomstandigheden in bijvoorbeeld slachthuizen en uitsnijderijen. Een prachtige bijvangst is ook dat we beter bekend raken met elkaars werk, zodat er begrip staat voor elkaars handelen en we elkaar blijven informeren zodat we niet voor verrassingen staan als we elkaar op bedrijven tegen komen.

Het blijft voor de NVWA wel voortdurend de afweging wat haar rol is in het SP AMC. De signalerende functie (ogen en orenprincipe) van de NVWA is helder en raakt aan de veilige werkomgeving die voor arbeidsmigranten maar ook voor de medewerkers van de NVWA zelf heel belangrijk is. In de uitvoering raakt deze rol in de veelheid van taken echter wel eens ondergesneeuwd. Dit betekent dat het risico bestaat dat niet alle signalen doorgezet worden of zijn naar het SP AMC. Daarnaast heeft de NVWA vooral een goed beeld van de bedrijven waar zij permanent toezicht houdt, dit zijn met name slachthuizen. Dit is echter maar een beperkt beeld van de sectoren waar arbeidsmigranten werkzaam zijn.

De meerwaarde van de samenwerking is meer dan aangetoond. Vraag blijft wel hoe we de onderlinge verbinding vast houden als we de aanleiding voor de samenwerking namelijk corona steeds meer onder controle krijgen.

Ervaringen in de samenwerking, perspectief vertegenwoordiger ISZW

Vanuit ISZW kan ik niet anders zeggen dan dat ik heel tevreden was en ben met de oprichting van het Samenwerkingsplatform. Tijdens deze COVID-19 periode hebben we vaak te maken gehad met complexe casussen, waarbij meerdere partijen noodzakelijk waren om te kunnen optreden vanuit verschillende invalshoeken. Door het grote netwerk van het SP AMC konden we vaak sneller andere ketenpartners benaderen, wat bij ISZW niet altijd lukte, waardoor we gezamenlijk konden optreden en daar waar nodig direct konden handhaven. Tevens hebben we bij een aantal casussen succesvolle samenwerking gehad, doordat we konden spreken vanuit een overheidsgedachte richting de bedrijven. Deze bedrijven hebben zichtbare verbeteringen laten zien.

Het mooie van het SP AMC vond ik ook dat er vanuit elke ketenpartner een afgevaardigde aanwezig was, zodat we regionaal in alle 25 Veiligheidsregio's op dezelfde wijze konden optreden.

Mijn wens zou dan ook echt zijn om in de toekomst een zelfde soort platform op te richten, wellicht dan met uitbreiding van een aantal ketenpartners. Slagingsfactoren hierbij zijn wel dat een ieder respect blijft houden voor elkaars bevoegdheden (wel/niet handhavend) en dat de urgentie en de

meerwaarde van een dergelijk platform door alle deelnemende partijen wordt gezien en dat een ieder betrokken is en blijft.

Als laatste heb ik diep respect voor alle deelnemende partijen en de projectleider van het SP AMC. De afgelopen periode was hectisch, druk, we maakten veel uren en we hebben echt moeilijke situaties meegemaakt waardoor we soms ook veel hebben moeten incasseren en andere interventies hebben moeten inzetten om met zijn allen de klus te kunnen klaren. Desondanks bleef een ieder gemotiveerd, konden we achter de schermen goed bij elkaar terecht en hebben we elkaar door deze periode altijd gesteund en geholpen.

Ervaringen in de samenwerking, perspectief projectleiding SP AMC bij LOT-C

Vanuit de projectleiding is benadrukt dat we in deze opdracht samenwerken in een nieuwe en soms ook wisselende samenstelling van professionals uit verschillende hoeken. Allen, met een verschillende kijk op de werkelijkheid, terwijl de gezamenlijkheid bestaat uit het zoeken naar passende acties en oplossingen in de context van wonen, werken en vervoer in relatie tot arbeidsmigranten en COVID-19.

Niet vanuit de kokers werken, maar vanuit de opgave en vanuit de intentie van de opdrachtgever. En met respect voor ieders mogelijkheden en beperkingen op organisatieniveau.

Deze onderstreping was nauwelijks nodig uit de ervaring van de projectteamleiding. Alle vertegenwoordigers gaven door hun inzet blijk van een intrinsieke motivatie om besmettingen met COVID-19 bij arbeidsmigranten te voorkomen, dan wel te beperken. Vanaf de eerste bijeenkomst op 19 augustus 2020 tot en met juni 2021 is er onafgebroken twee wekelijks vergaderd. Elke vergadering wordt voorbereid én afgehandeld door het projectteam, zodat de vertegenwoordigers zich kunnen focussen op hun inbreng van de acties en oplossingen. Daar waar men incidenteel verhinderd was, werd een vervanger ter beschikking gesteld. Ook wanneer men door het wisselen van baan of accent binnen de organisatie het platform moest verlaten, kwam er een goed ingewerkte opvolger in het SP AMC. De enige uitzondering hierop vormde de deelname vanuit GGD GHOR NL, april 2021 moest de toenmalige vertegenwoordiger helaas zich afmelden en het is sinds dien niet gelukt om deze plek op te vullen.

Informatiedeling tussen de deelnemers vond altijd plaats met het oog op de opgave. Soms uitsluitend via het gesproken woord, maar in de looptijd van het project is er niet één moment geweest waarin dit onbedoeld tot misverstanden of obstakels heeft geleid.

De communicatieadviseurs van de deelnemende organisaties trokken in een aantal activeringen gezamenlijk op om de externe boodschap te verifiëren op de verschillende perspectieven van de deelnemende organisaties.

Dat brengt het inzicht dat succesvolle samenwerking gebaat is bij het opbrengen van respect voor verschillen. En dat wanneer vertrouwen als uitgangspunt genomen wordt en het niet als een gevolg van iets gezien wordt het als versneller werkt voor het boeken van resultaat richting de opgave.

Tot slot is het 'ontzorgen' van de deelnemers aangaande de randzaken helpend geweest in het houden van de focus op de opgave. Denk daarbij aan het plannen van vergaderingen, het maken van verslagen, opstellen van rapportages en het bijhouden van de administratie.

Bijlage 2 Inzicht in aantallen en huisvesting arbeidsmigranten, 2019

21 april 2021, versie 1.0

Landelijk Operationeel Team Corona

**Samenwerkingsplatform
Arbeidsmigranten en COVID -19**

Inzicht in aantallen en huisvesting
arbeidsmigranten, 2019

April 2021

Inhoudsopgave

Inleiding	18
Algemene uitleg onderzoek	18
Deel 1 Landelijk beeld	20
Aantallen arbeidsmigranten in de BRP.....	20
Uitleg bij figuur 1	20
Ingezetenen versus niet-ingezetenen	21
Uitleg bij figuur 2	21
Uitleg bij figuur 3	22
Huisvesting ingezetenen arbeidsmigranten.....	23
Uitleg bij figuur 4	23
Relatieve dichtheid arbeidsmigranten	24
Uitleg bij figuur 5	24
Uitleg bij figuur 6	25
Uitleg bij figuur 7	26
Deel 2 Regionaal beeld.....	27
Adressen van samenwonende arbeidsmigranten.....	27
Uitleg bij figuur 8	27
Samenwonende arbeidsmigranten	28
Uitleg bij figuur 9	28

Inleiding

Begin juni 2020 zijn de eerste aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten onder leiding van Emile Roemer via minister Koolmees aangeboden aan de Tweede Kamer. Eén ervan betrof de aanbeveling om een Samenwerkingsplatform “Arbeidsmigranten en COVID-19” op te richten en in stand te houden. De opdracht is aan het LOT-C gegeven en het LOT-C heeft vervolgens het samenwerkingsplatform vormgegeven. Als doelstelling geldt het bijdragen aan het voorkómen van verspreiding van het COVID-19 virus onder arbeidsmigranten. Regionale en Rijks toezichthouders treden op als één overheid, met respect voor elkaars verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19" heeft vier taken:

1. Het verzamelen, analyseren, duiden en delen van informatie om sectoren met een hoog risico op besmetting met het coronavirus te identificeren.
2. Het coördineren van preventieve acties om potentiële brandhaarden in risicosectoren te voorkomen.
3. Het voorbereiden van een gecoördineerde inzet op het regionale niveau, om snel te kunnen optreden bij een uitbraak in een bedrijf of een sector.
4. Het onderhouden van contacten met buitenlandse autoriteiten, in het bijzonder de Duitse regionale overheden.

Ten behoeve van de eerste taak heeft het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19" het CBS gevraagd data aan te leveren die inzicht kunnen geven in de situatie van arbeidsmigranten in Nederland. Daarvan in deze rapportage de resultaten. Deze data hebben betrekking op 2019.

Algemene uitleg onderzoek

Het onderzoek van het CBS bestaat uit twee sporen:

1. De verhouding van werknemers die een niet-Nederlandse EU/EFTA¹-nationaliteit hebben in enerzijds de Basisregistratie Personen en anderzijds de Registratie Niet-ingezetenen.
2. De woonsituatie van arbeidsmigranten vanuit de Basisregistratie Personen op aantallen adressen en aantallen samenwonende arbeidsmigranten verdeeld over de veiligheidsregio's en de daarbinnen gelegen gemeenten.

Het eerste spoor van dit onderzoek door het CBS bestaat een inventarisatie van werknemers die een niet-Nederlandse EU/EFTA-nationaliteit hebben. Deze kunnen op twee manieren in de Basisregistratie Personen (BRP) voorkomen:

- Persoonsgegevens over ingezetenen.
De Nederlandse gemeenten beheren de gegevens van 'ingezetenen', de inwoners van Nederland. Elke gemeente heeft daarvoor een eigen bevolkingsadministratie waarin ze de gegevens van hun inwoners registreert.
- Persoonsgegevens over niet-ingezetenen
In de Registratie Niet-Ingezetenen (RNI) staan de persoonsgegevens van mensen die niet in Nederland wonen, maar wel een relatie met Nederland hebben. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om mensen die in het buitenland wonen, maar een pensioen uit Nederland ontvangen. Ook mensen die korter dan vier maanden in Nederland verblijven, kunnen zich inschrijven in deze registratie. De Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG) beheert de RNI. Inschrijving in de RNI is echter niet verplicht.

¹ De Europese Vrijhandelsassociatie (EVA) is een samenwerkingsverband tussen Liechtenstein, Noorwegen, IJsland en Zwitserland. De associatie is beter bekend onder de Engelstalige afkorting EFTA.

Niet-ingezetenen staan (deels) geregistreerd in de RNI. Formeel wonen deze personen in het buitenland. Daarom is het niet mogelijk om deze gegevens uit te splitsen naar Nederlandse regio's. Personen die een korte periode in Nederland werken via een buitenlandse werkgever, die in het buitenland belasting afdraagt, komen in principe niet in Nederlandse registraties voor. Vaak komen zij ook niet voor in de RNI. Omdat deze personen in geen enkel Nederlands register voorkomen, kunnen zij dus niet in kaart worden gebracht. Buitenlandse werknemers die in het buitenland wonen maar in Nederland werken voor een Nederlands bedrijf komen wel in een of meerdere Nederlandse registraties voor. Zij staan wel geregistreerd in de RNI. Het onderzoek is daarom gedaan naar personen die in het RNI staan ingeschreven, die een niet-Nederlandse EU/EFTA-nationaliteit hebben, tussen de 18 en 67 jaar oud zijn op 31 december 2019 en in Nederland werknemer zijn. Deze groep is uitgesplitst naar nationaliteit (alleen nationaliteiten binnen EU/EFTA).

Het tweede spoor van het onderzoek richt zich op het zicht op de EU-migranten die tijdelijk in Nederland wonen en werken, geregistreerd als ingezetenen in de Basisregistratie Personen. Dit is helpend in de huidige Corona-tijd. Het CBS heeft geen gegevens over de intentie van verblijf. Daarom is besloten om de populatie te beperken tot alle werknemers met een niet-Nederlandse EU/EFTA-nationaliteit die minder dan vijf jaar zijn ingeschreven in Nederland, waarvan ze minimaal twee derde van hun tijd die ze in Nederland wonen ook werkzaam zijn geweest als werknemer.

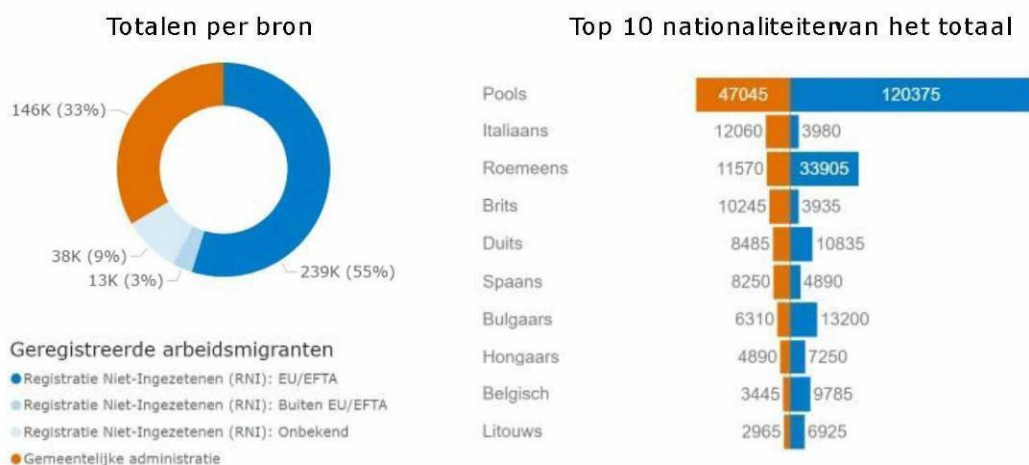
Met het oog op Corona is inzichtelijk gemaakt in welke gemeenten veel personen uit de genoemde doelgroep samenwonen op één adres. Eventuele partners en/of kinderen vallen buiten de scope van de populatie. Het gaat hierbij om personen in de leeftijd van 18 tot 67 jaar oud op 31 december 2019 en waarbij de leeftijd minimaal 18 jaar was bij aanvang van verblijf in Nederland. De peildatum is 31 december 2019.

Deel 1 Landelijk beeld

Dit deel geeft inzicht in personen die ingeschreven staan in de Registratie Niet-ingezetenen en als werknemer actief zijn in Nederland.

Aantallen arbeidsmigranten in de BRP

Aantallen arbeidsmigranten in de BRP

LOT-C

Figuur 1

Uitleg bij figuur 1

De Basisregistratie Personen (BRP) bevat de persoonsgegevens van de ingeschreven personen en bestaat uit een ingezetenen deel (oranje in de bovenstaande figuren) en een niet-ingezetenen deel (blauw in de bovenstaande figuren). Het college van burgemeester en wethouders van elke gemeente beheert de persoonsgegevens van de ingezetenen die hun adres hebben in de betreffende gemeente. De Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG) beheert de persoonsgegevens van niet-ingezetenen in de Registratie Niet-ingezetenen (RNI). Inschrijven in de RNI of het wijzigen van persoonsgegevens gebeurt op verzoek van de persoon zelf bij een RNI-loket of op verzoek van een aangewezen bestuursorgaan. De RNI is bedoeld voor personen die hun woonadres in het buitenland hebben en een relatie hebben met de Nederlandse overheid.

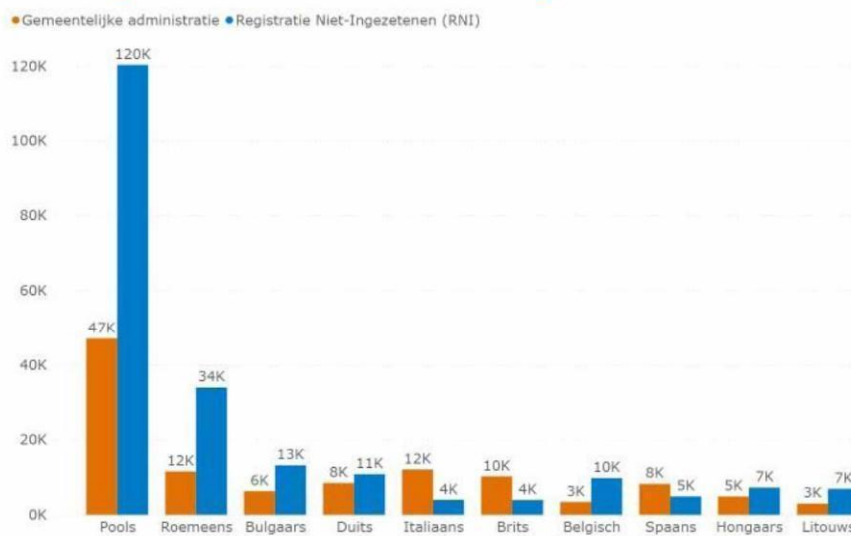
In 2019 staan er 146.000 (33% van het totaal) arbeidsmigranten² als woonachtig in Nederland in de Gemeentelijke Administratie als woonachtig in Nederland (minder dan 5 jaar). In 2019 staan er 239.000 (67% van het totaal) arbeidsmigranten ingeschreven in de RNI. De genoemde nationaliteiten uit de rechterfiguur vormen samen meer dan 80% van de arbeidsmigranten in de BRP.

Er zijn dus aanzienlijk meer arbeidsmigranten niet dan wel te bereiken via de registratie op woonadres.

² Zoals omschreven in de doelgroep afbakening in de Inleiding.

Ingezetenen versus niet-ingezetenen

Aantallen ingezetenen versus niet -ingezetenen

LOT-C

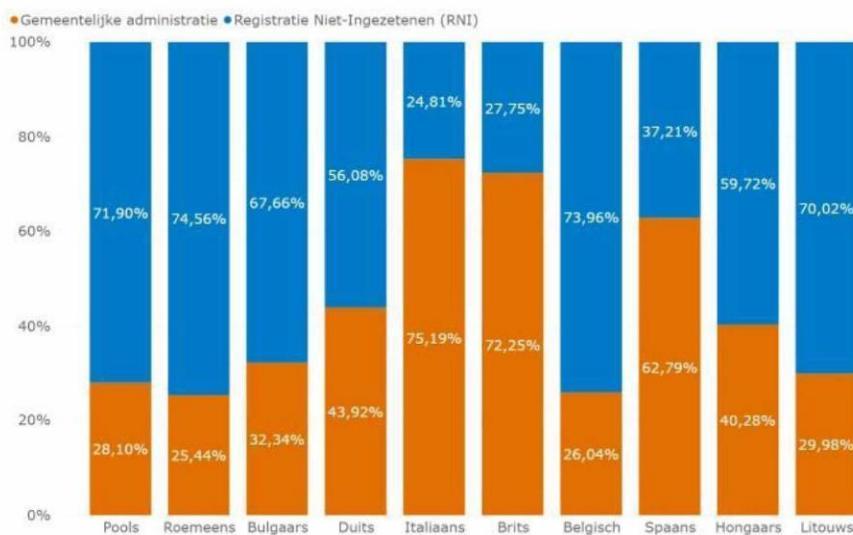
Figuur 2

Uitleg bij figuur 2

Ook deze weergave geeft het onderscheid weer tussen ingezetenen (oranje in de bovenstaande figuur) en niet-ingezetenen (blauw in de bovenstaande figuur). De absolute aantallen van de twee verschillende vormen van inschrijvingen in de Basisregistratie Personen (BRP) per nationaliteit maakt duidelijk welke nationaliteit het meest voorkomt in de BRP en ook via welke vorm van inschrijving.

Arbeidsmigranten met de Poolse (167.000) en Roemeense (45.000) nationaliteit tellen samen voor meer dan de helft (55,4%) van alle geregistreerde arbeidsmigranten.

Vergelijking ingezetenen versus niet- ingezetenen

LOT-C

Figuur 3

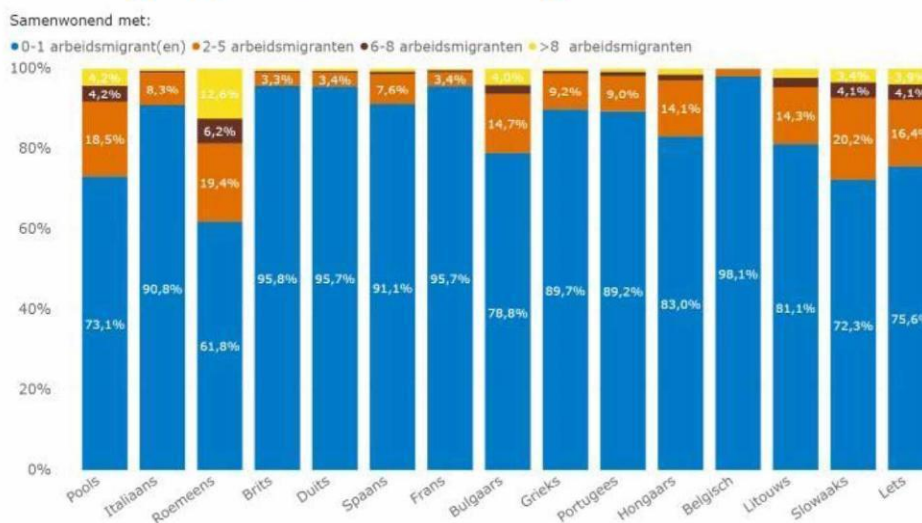
Uitleg bij figuur 3

Ook deze weergave geeft het onderscheid weer tussen ingezetenen (oranje in de bovenstaande figuur) en een niet-ingezetenen (blauw in de bovenstaande figuur). De relatieve weergave van de twee verschillende vormen van inschrijvingen in de het Basisregistratie Personen (BRP) per nationaliteit maakt duidelijk welke nationaliteit het meest voorkomt in de BRP en ook via welke vorm van inschrijving.

Arbeidsmigranten met de Italiaanse (75,19%), Britse (72,25%) en Spaanse (62,79%) nationaliteit maken relatief gezien in meerderheid gebruik van registratie van verblijf middels ingezetenen registratie (Gemeentelijke Administratie).

Huisvesting ingezetenen arbeidsmigranten

Huisvesting ingezetenen arbeidsmigranten

LOT-C

Figuur 4

Uitleg bij figuur 4

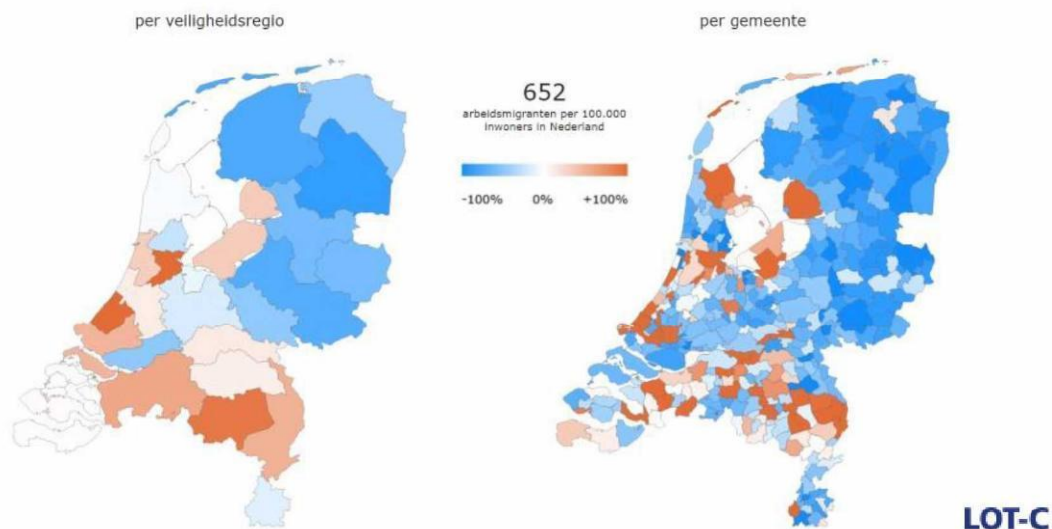
Vanaf deze weergave gaat de informatie dieper in op de woonsituatie van ingezetenen. Immers, over niet-ingezetenen is over de woonsituatie geen informatie bekend. Bovenstaand figuur geeft werknemers met een niet-Nederlandse EU/EFTA-nationaliteit weer, die minder dan vijf jaar als ingezetene staan ingeschreven in de BRP en gedurende deze periode minstens twee derde van hun verblijfstijd in Nederland werkten. Deze informatie is ingedeeld naar het aantal woonachtigen op één adres en vervolgens uitgesplitst naar nationaliteit.

Van de tien niet-Nederlandse, maar wel EU/EFTA nationaliteiten die het meest voorkomen in het BRP als ingezetene, wonen arbeidsmigranten met een Poolse en Roemeense afkomst relatief vaak met twee of meer personen in een woning.

Arbeidsmigranten uit West-Europese landen (Britten, Duitsers, en Fransen) wonen relatief vaak met maximaal één andere arbeidsmigrant samen.

Relatieve dichtheid arbeidsmigranten

Relatieve dichtheid arbeidsmigranten

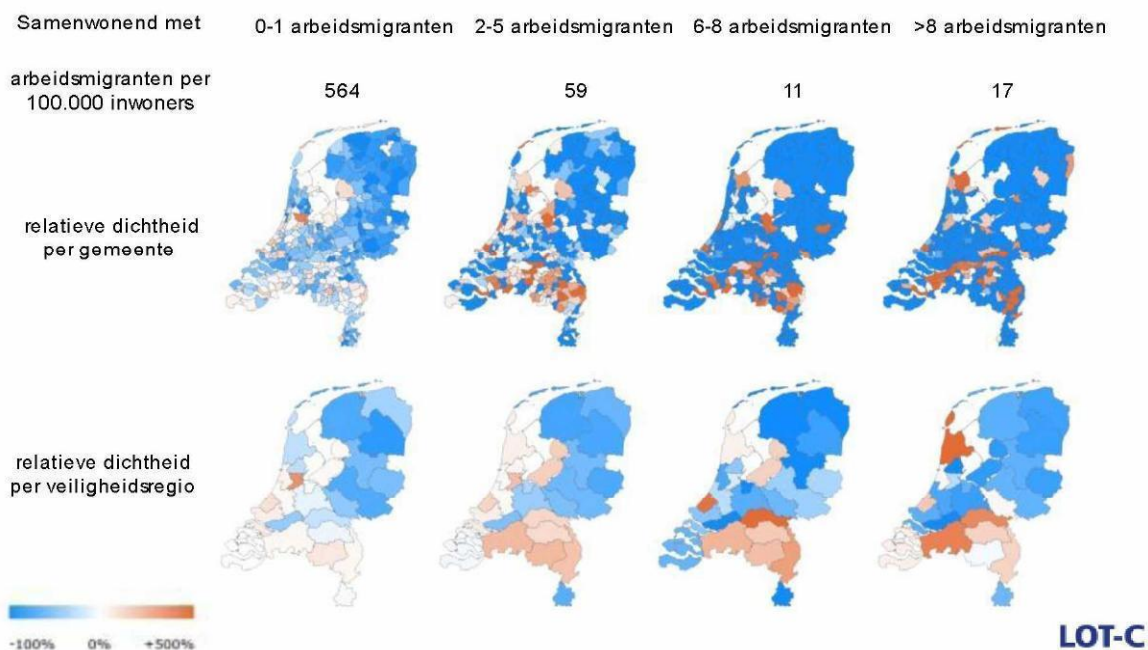
Figuur 5

Uitleg bij figuur 5

Deze weergaven van Nederland geven de verschillen tussen ingezeten arbeidsmigranten per veiligheidsregio en per gemeente weer. Er is gekozen voor de weergave van het relatief aantal ingezeten arbeidsmigranten per 100.000 inwoners met de Nederlandse nationaliteit.

In de linker figuur valt op dat er een denkbeeldige lijn te trekken is van noordwest naar zuidoost Nederland. Onder deze denkbeeldige lijn, hebben zich relatief gezien meer arbeidsmigranten gevestigd, dit afgezet tegen het inwoneraantal met een Nederlandse nationaliteit.

Op gemeentelijk niveau differentieert dit beeld met iets meer spreiding, soms ook veroorzaakt door het geringe aantal inwoners met de Nederlandse nationaliteit (bijvoorbeeld Vlieland).

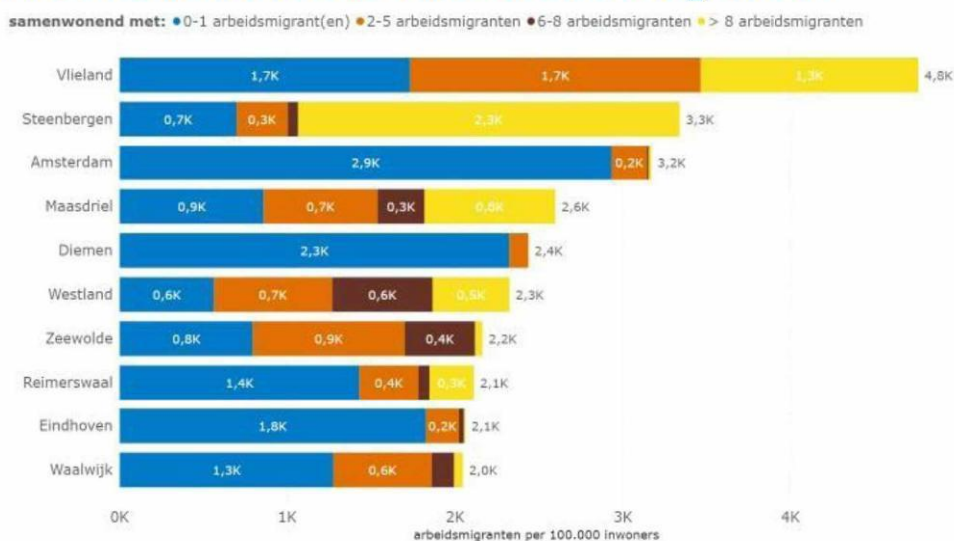
Figuur 6

Uitleg bij figuur 6

Deze acht weergaven van Nederland geven de verschillen tussen ingezetene arbeidsmigranten per veiligheidsregio en per gemeente weer, met daaraan toegevoegd de variabele van het aantal ingeschrevenen op één woonadres.

Er is gekozen voor de weergave van het relatief aantal ingezetene arbeidsmigranten per 100.000 inwoners met de Nederlandse nationaliteit.

Gemeenten met relatief veel arbeidsmigranten

LOT-C

Figuur 7

Uitleg bij figuur 7

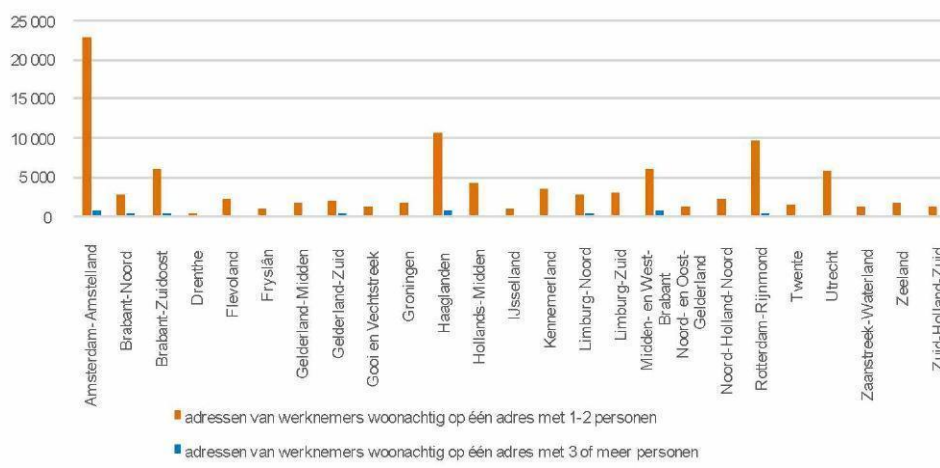
Deze figuur toont de tien gemeenten waar, afgezet tegen inwoners met de Nederlandse nationaliteit, de meeste arbeidsmigranten wonen. Dit is ingedeeld naar het aantal samenwonende arbeidsmigranten op één adres.

Deel 2 Regionaal beeld

Dit deel geeft inzicht in de woonsituatie van arbeidsmigranten verdeeld over de veiligheidsregio's en de daarbinnen gelegen gemeenten.

Adressen van samenwonende arbeidsmigranten

Adressen van samenwonende arbeidsmigranten

LOT-C

Figuur 8

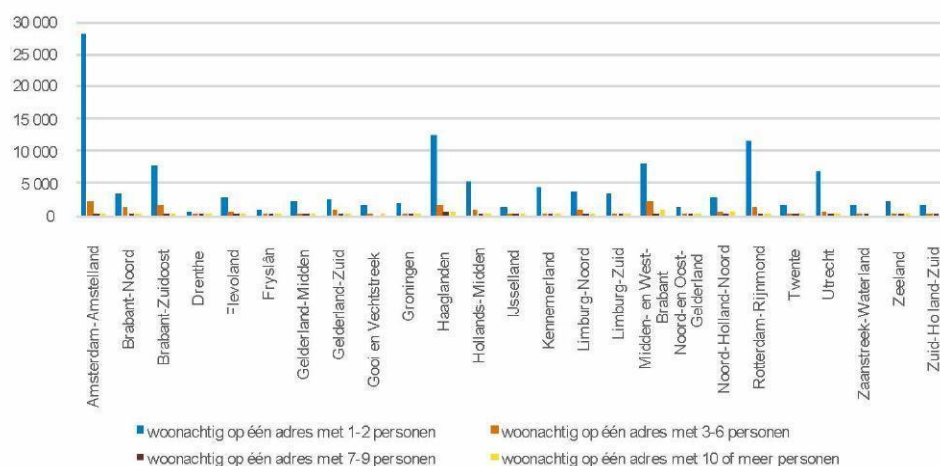
Uitleg bij figuur 8

Deze weergave geeft per veiligheidsregio een overzicht van het aantal adressen waar 1-2 personen woonachtig zijn (oranje in de bovenstaande figuur) en waar 3 of meer personen woonachtig zijn (blauw in bovenstaande figuur).

De veiligheidsregio's met daarin de vier grootste steden van Nederland (Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond en Utrecht) hebben de meeste adressen waar meer dan twee arbeidsmigranten gezamenlijk wonen. Daarnaast vallen de veiligheidsregio's Brabant Zuidoost en Midden- en West-Brabant op met een hoge score op deze indicator.

Samenwonende arbeidsmigranten

Samenwonende arbeidsmigranten

LOT-C

Figuur 9

Uitleg bij figuur 9

Deze weergave geeft overzicht van het aantal werknemers per veiligheidsregio, waarin aangegeven of men woonachtig is met 1-2 personen (blauw in bovenstaand figuur), woonachtig is met 3-6 personen (oranje) woonachtig is met 7-9 personen (bruin) of woonachtig is met 10 of meer personen (geel).

Het valt op dat de meeste arbeidsmigranten woonachtig zijn op een adres met 1-2 personen. Net als in figuur 8, waar de veiligheidsregio's met daarin de grootste steden (Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond en Utrecht) de meeste adressen tonen waar arbeidsmigranten met meer dan twee personen wonen, vallen deze ook nu op. Daarnaast vallen de veiligheidsregio's Brabant-Zuidoost en Midden- en West-Brabant op. Ook hier gaat het met name om arbeidsmigranten die met 1-2 personen woonachtig zijn.

Bijlage 3 Communicatie

Op het gebied Communicatie zijn de volgende activiteiten verricht:

September

- > Inrichten SharePoint omgeving voor 25 contactpersonen van de VR-en.
- > Inrichten SharePoint voor de leden van het Samenwerkingsplatform en achtervang.
- > Opzetten en gebruik van Signalgroep voor leden van het Samenwerkingsplatform.
- > Opleveren definitief informatie- en communicatieplan.
- > Starten met functie als secretaris van de Landelijke Regietafel door de landelijk projectleider Samenwerkingsplatform.
- > Opstarten uitwisseling met het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten.
- > Voorbereiden inrichten van de tweede ring van Communicatie-/informatielijnen (secundair) met Landelijk netwerk Mensenhandel NP, IPO, Branches.
- > Informeren beleidsdepartementen en OL LOT-C over voortgang door agenda en notulen van tweewekelijks overleg te delen.

Oktober

- > Plaatsen van informatiebericht over Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19" op LinkedIn.
- > Beschrijven definities asielzoeker, vluchteling, arbeidsmigrant en migrant.
- > Ontwikkelen presentatie over het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19".
- > Contactleggen met LIEC om te informeren over het bestaan van het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19". De LIEC contactpersoon draagt zorg voor verspreiding van de presentatie bij alle RIEC's.
- > Aansluiten landelijk projectleider bij Bestuurlijke Taskforce Duits-Nederlandse samenwerking COVID-19 om de werkwijze van het Samenwerkingsplatform toe te lichten.
- > Deelnemen als secretaris aan de bijeenkomst Landelijke Regietafel, waar ook het Samenwerkingsplatform is besproken.
- > Informeren beleidsdepartementen en OL LOT-C over voortgang door agenda en notulen van tweewekelijks overleg te delen.
- > Beschrijven werkwijze Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19".

November

- > Afspraak tussen OL LOT-C en landelijk projectleider Samenwerkingsplatform met programmamanagers ISZW over toelichting op taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van het LOT-C in het algemeen en Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19" in het bijzonder.
- > Kennismaken met contactpersoon van het Ariadne-project, een project dat gemeenten ondersteunt in het voorkomen en bestrijden van ondermijnende criminaliteit op en rondom vakantieparken in Gelderland.
- > Plaatsen van informatiebericht over inzet in VR RR Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19" op LinkedIn.
- > Opstarten ontwikkeling folder voor Poolse arbeidsmigranten i.s.m. ministerie LNV.

- > Mailen branches informatie over het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19" en gemeld dat we twee benen-op-tafel overleggen zullen organiseren voor de branches binnen de groep van resp. de inleners (werkgevers) en de uitleners (uitzendorganisaties).
- > Contact zoeken met contactpersonen van Glastuinbouw Nederland en LTO Nederland, die daar naar aanleiding van de mailing aan de branches om hadden verzocht.
- > Inpraten / bijpraten nieuwe betrokkenen vanuit beleidsdepartementen als gevolg van personele wisselingen.
- > Informeren beleidsdepartementen en OL LOT-C over voortgang door agenda en notulen van tweewekelijks overleg te delen.

December

- > Plaatsing artikel op LinkedIn pagina i.s.m. VR Rotterdam-Rijnmond over Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19".
- > Gesproken met Arjan Stokreef van het Ariadne-project. Het Ariadne project ondersteunt gemeenten in het voorkomen en bestrijden van ondermijnende criminaliteit op en rondom vakantieparken in Gelderland.
- > Afspraak Paul Q van der Burg, woordvoerder ISZW en woordvoerder LOT-C op 10 december.
- > Contactleggen met NC NSGBO n.a.v. zorgen over het vervoeren van vrachtwagenchauffeurs / arbeidsmigranten in touringcars rondom Kerst. Signaal is doorgegeven aan de Landelijke Eenheid.

Januari

- > Opstellen in samenspraak met VWS/SZW en delen Q&A met contactpersonen over vaccineren arbeidsmigranten.
- > Delen brief vanuit VR ZHZ aan werkgevers, waarin VR hen wil wijzen op hun verantwoordelijkheid hun medewerkers in staat te stellen de coronaregels op te volgen met andere contactpersonen vr.

Februari

- > Voorbereiden inrichten van de tweede ring van Communicatie-/informatielijnen (secundair) met RIEC's/LIEC: Versturen informatiemail naar alle RIEC's.
- > Contacten onderhouden over besmettingen in de grensstreek Nederland / Duitsland (Kreis Kleve) over arbeidsmigranten die besmet zijn en wonen in Duitsland en werken in Nederland.

Maart

- > Beschrijven werkwijze van het Samenwerkingsplatform.
- > Mailing aan alle contactpersonen van de veiligheidsregio.
- > Deelname aan symposium Arbeidsmigranten georganiseerd door Het Kenniscentrum Arbeidsmigranten.
- > Deelname aan een onderzoek door de Vrije Universiteit (geïnterviewd als professionele sleutelinformant): Contextuele aanpassing van de laag-intensieve Self Help Plus (SH+) en Problem Management Plus (PM+) interventies voor arbeidsmigranten die in Nederland wonen gedurende COVID-19.

- > Mede redactie notitie Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over arbeidsmigranten en COVID-19.

April

- > Maandelijkse mailing aan alle contactpersonen van de veiligheidsregio's opgestart met daarin onder andere informatie over:
  - Nieuwe collega bij het projectteam
  - Q&A vaccinatie arbeidsmigranten
  - Werkwijze van het Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19"
  - Informatiebericht over seizoenswerk en quarantaine
  - Verantwoording Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19"
  - Overzocht met nuttige websites
- > Agenderen rapportage "Inzicht in aantallen en huisvesting arbeidsmigranten, 2019" op de agenda van RCDV en de Landelijke Regietafel (beide op 30 april)> ook is deze rapportage verzonden naar alle DPG'en.
- > De rapportage "Inzicht in aantallen en huisvesting arbeidsmigranten, 2019" is voor elke veiligheidsregio afzonderlijk aangevuld met informatie die betrekking heeft op aantallen arbeidsmigranten en aantallen adressen per veiligheidsregio en de gemeenten binnen die veiligheidsregio. Ook deze rapportage is 30 april naar alle contactpersonen verstuurd.
- > Afstemmen / stroomlijnen contactaanvragen vanuit branchevereniging / veiligheidsregio omtrent vaccinatie van arbeidsmigranten richting Ministerie SZW
- > Stimuleren overleg GGD'en onderling nav initiatief van GGD Amsterdam
- > Aanpassen beschrijving Werkwijze activeringen Samenwerkingsplatform "Arbeidsmigranten en COVID-19" tot versie 1.1

Mei

- > Maandelijkse mailing aan alle contactpersonen van de veiligheidsregio's verstuurd met daarin onder andere informatie over:
  - Q&A vaccinatie arbeidsmigranten
  - Handleiding 'Meldingen doen over uitzendbureaus bij de Inspectie SZW'
  - Nieuw in sharepoint-omgeving SP "Arbeidsmigranten en COVID-19"
  - Actuele nieuwsberichten over arbeidsmigranten in relatie tot COVID-19

Juni

- > Maandelijkse mailing aan alle contactpersonen van de veiligheidsregio's verstuurd met daarin onder andere informatie over:
  - Aangepaste Q&A vaccinatie arbeidsmigranten
  - Nieuw in sharepoint-omgeving SP "Arbeidsmigranten en COVID-19"
  - Actuele nieuwsberichten over arbeidsmigranten in relatie tot COVID-19
- > Beschrijven rol en aanwezigheid van het Samenwerkingsplatform bij inzetten ten behoeve van communicatie intern bij de verschillende partners.

Juli

- > Informeren van de contactpersonen per veiligheidsregio over welke slachterijen in hun veiligheidsregio van de NVWA toestemming hebben tot ritueel slachten in verband met het offerfeest.
- > Maandelijkse mailing aan alle contactpersonen van de veiligheidsregio's verstuurd met daarin onder andere informatie over:
  - Informatie over het vaccineren van arbeidsmigranten in veiligheidsregio Limburg-Noord
  - Nieuw in sharepoint-omgeving SP "Arbeidsmigranten en COVID-19"
  - Actuele nieuwsberichten over arbeidsmigranten in relatie tot COVID-19

Augustus

- > Op verzoek van ministerie van SZW verzamelen van ervaringen bij de partners van het Samenwerkingsplatform en dit als rapportage opleveren.

September

- > Maandelijkse mailing aan alle contactpersonen van de veiligheidsregio's verstuurd met daarin onder andere informatie over:
  - Aangepaste Q&A vaccinatie arbeidsmigranten
  - Bevoegdheden registratie vaccinatie COVID-19 m.b.t. werkgevers – werknemers
  - Vrijwilligheid vaccinatie
  - Nieuw in sharepoint-omgeving SP "Arbeidsmigranten en COVID-19"
  - Actuele nieuwsberichten over arbeidsmigranten in relatie tot COVID-19